

ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΝ
ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ
ΑΔΑ:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΑΑΔΕ

Ανεξάρτητη Αρχή
Δημοσίων Εσόδων

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΑΜΕΣΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ: Α΄

Αθήνα, 26 Μαΐου 2023
Αρ. πρωτ.: Ε.2037

Ταχ. Δ/νση : Καρ. Σερβίας 10 ΠΡΟΣ: Ως πίνακας διανομής
Ταχ. Κώδικας : 10184 Αθήνα
Τηλέφωνο : 2103375454
Url : deaf@aaade.gr
E-Mail : www.aaade.gr

ΘΕΜΑ: «Διευκρινίσεις ως προς τη φορολογική μεταχείριση της καταβαλλόμενης στους Ευρωβουλευτές της Ελλάδας από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αποζημίωσης, μετά την έκδοση της με αριθ. 431/2023 απόφασης του Συμβουλίου της Επικρατείας και την προσθήκη παρ. 4 στο άρθρο 12 του ν. 4172/2013 (Α΄ 167) με τη παρ. 1 του άρθρου 92 του ν. 5036/2023 (Α΄ 77)»

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΕΓΚΥΚΛΙΟΥ

A) Αντικείμενο

Η παροχή διευκρινίσεων για τη φορολογική μεταχείριση της καταβαλλόμενης, στους Ευρωβουλευτές της Ελλάδας από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, αποζημίωσης, μετά την έκδοση της με αριθ. 431/2023 απόφασης του ΣτΕ, για τα φορολογικά έτη 2021 και προηγούμενα και την προσθήκη παρ. 4 στο άρθρο 12 του ν. 4172/2013 (Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος, εφεξής «ΚΦΕ») με την παρ. 1 του άρθρου 92 του ν. 5036/2023 για τα φορολογικά έτη 2022 και επόμενα.

B) Περιεχόμενο

Με την παρούσα εγκύκλιο διευκρινίζεται ότι, η καταβαλλόμενη, στους Ευρωβουλευτές της Ελλάδας από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, αποζημίωση, για τα φορολογικά έτη 2021 και προηγούμενα, δεν υπόκειται σε φόρο εισοδήματος, ούτε στην κατ' άρθρο 43Α του ΚΦΕ ειδική εισφορά αλληλεγγύης, μετά την έκδοση της με αριθ. 431/2023 απόφασης του ΣΤΕ και παρέχονται οδηγίες για την υποβολή και εκκαθάριση τροποποιητικών δηλώσεων για τις περιπτώσεις που τα ποσά αυτά δηλώθηκαν και φορολογήθηκαν κατά τα προηγούμενα έτη ως εισόδημα από μισθωτή εργασία. Επίσης, επισημαίνεται ότι η αποζημίωση αυτή, για τα φορολογικά έτη 2022 και επόμενα, φορολογείται ως εισόδημα από μισθωτή εργασία σύμφωνα με τις διατάξεις των παρ. 1 και 2 του άρθρου 92 του ν. 5036/2023.

Γ) Πεδίο Εφαρμογής

Η παρούσα αφορά φυσικά πρόσωπα Ευρωβουλευτές της Ελλάδας.

Αναφορικά με το παραπάνω θέμα, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

1. Με την με αριθ. 431/2023 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας έγινε δεκτό ότι, προκειμένου η αποζημίωση (και η μεταβατική) που λαμβάνουν οι Έλληνες Ευρωβουλευτές από την Ευρωπαϊκή Ένωση (εφεξής Ε.Ε.), να υπαχθεί σε φορολογία εισοδήματος με βάση την εθνική νομοθεσία, κατ' ενάσκηση της προβλεπόμενης στο άρθρο 12 παρ. 3 της απόφασης 2005/684/ΕΚ, ευχέρειας που έχει κάθε κράτος μέλος της Ε.Ε., ο Έλληνας νομοθέτης έπρεπε, σύμφωνα με τις αρχές της νομιμότητας και βεβαιότητας του φόρου, αλλά και της σαφήνειας και προβλέψιμης εφαρμογής των εκάστοτε θεσπιζόμενων κανονιστικών ρυθμίσεων, όπως ιδίως εκείνων με τις οποίες επιβάλλονται φόροι, τέλη, εισφορές κ.λπ., τηρώντας, παράλληλα, την επιταγή του άρθρου 78 παρ. 2 του Συντάγματος, σύμφωνα με την οποία δεν μπορεί να επιβληθεί φόρος ή οποιοδήποτε οικονομικό βάρος με νόμο αναδρομικής ισχύος που εκτείνεται πέρα από το οικονομικό έτος το προηγούμενο εκείνου κατά το οποίο επιβλήθηκε, να έχει θεσπίσει νέα, σαφή, ειδική διάταξη τυπικού νόμου εντασσόμενη στον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (σκέψη 9). Περαιτέρω, το ΣΤΕ δέχθηκε ότι δεν υπήρχε στον ΚΦΕ ειδική διάταξη, η οποία να υπαγάγει την αποζημίωση (και τη μεταβατική) των Ευρωβουλευτών σε φορολογία εισοδήματος από μισθωτή εργασία και η οποία για την ταυτότητα του λόγου δεν υπόκειτο ούτε και στην κατ' άρθρο 43Α του ΚΦΕ ειδική εισφορά αλληλεγγύης στα φυσικά πρόσωπα (σκέψη 10). Κατόπιν των ανωτέρω έγινε δεκτό ότι η προσβαλλόμενη με την αίτηση ακύρωσης με αριθ. Ε. 2162/2021 εγκύκλιος του Διοικητή της ΑΑΔΕ με την οποία κοινοποιήθηκε η με αριθ. 70/2021 γνωμοδότηση του Ν.Σ.Κ., κατά το μέρος που αναφέρεται ότι «οι αποζημιώσεις που λαμβάνουν οι Ευρωβουλευτές από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αντιμετωπίζονται ως εισόδημα από μισθωτή υπηρεσία αλλοδαπής προελεύσεως και φορολογούνται με τις γενικές διατάξεις», εισήγαγε το πρώτον αυτοτελή ρύθμιση κανονιστικού χαρακτήρα η οποία, θα έπρεπε να είναι ρύθμιση εντασσόμενη σε τυπικό νόμο (σκέψη 12) και κρίθηκε ότι η εγκύκλιος αυτή, το

περιεχόμενο της οποίας παραβιάζει τις διατάξεις των άρθρων 78 (παρ. 1 και 2) του Συντάγματος, δεν έχει δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, αλλά έχει αναρτηθεί μόνο στο διαδίκτυο (στον ιστότοπο «ΔΙΑΥΓΕΙΑ») και έχει ήδη τύχει εφαρμογής, είναι μη νόμιμη, ανυπόστατη και ακυρωτέα για λόγους ασφάλειας δικαίου (σκέψη 14).

2. Με τη διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 92 του ν. 5036/2023, προστέθηκε παρ. 4 στο άρθρο 12 του ΚΦΕ, με έναρξη ισχύος από το φορολογικό έτος 2022 και εφεξής (παρ. 2 άρθρου 92 ν. 5036/2023), με την οποία ορίζεται ότι το ακαθάριστο εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις περιλαμβάνει και τις αποζημιώσεις και συντάξεις, τις οποίες λαμβάνουν οι Ευρωβουλευτές της Ελλάδας, κατ' εφαρμογή του άρθρου 9 της απόφασης 2005/684/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Όπως προκύπτει από τη σχετική αιτιολογική έκθεση, η πιο πάνω διάταξη θεσπίστηκε προκειμένου να επιβληθεί με διάταξη τυπικού νόμου κατά τα αναφερόμενα στην ως άνω με αριθ. 431/2023 απόφαση του ΣτΕ, φόρος εισοδήματος στις αποζημιώσεις που λαμβάνουν οι Ευρωβουλευτές και σύμφωνα με τις επιταγές του άρθρου 78 παρ. 2 του Συντάγματος.

3. Σύμφωνα με τις διατάξεις των παρ. 1 και 2 του άρθρου 19 σε συνδυασμό με τη διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 36 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4987/2022, Α' 206) εφεξής «ΚΦΔ», η τροποποιητική δήλωση για την ανάκληση φορολογητέας ύλης υποβάλλεται, εντός προθεσμίας πέντε (5) ετών από τη λήξη του έτους εντός του οποίου λήγει η προθεσμία υποβολής δήλωσης. Επίσης, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 42 του ΚΦΔ, η αξίωση για επιστροφή φόρου, ο οποίος καταβλήθηκε αχρεώστητα παραγράφεται κατά τον χρόνο που παραγράφεται το δικαίωμα της Φορολογικής Διοίκησης για έκδοση πράξης προσδιορισμού φόρου, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 36 του ΚΦΔ, που αντιστοιχεί στην φορολογική υποχρέωση από την οποία πηγάζει η αξίωση προς επιστροφή. Σύμφωνα με την περ. α' της παρ. 2 του άρθρου 36 του ΚΦΔ η προθεσμία των πέντε (5) ετών παρατείνεται για περίοδο ενός (1) έτους από τη λήξη της πενταετίας εάν, μεταξύ άλλων, υποβληθεί αρχική ή τροποποιητική δήλωση εντός του πέμπτου έτους της προθεσμίας παραγραφής.

4. Ενόψει των ανωτέρω, φορολογούμενοι οι οποίοι συμπεριέλαβαν στις δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος φορολογικών ετών 2021 και προηγούμενων την αποζημίωση (και τη μεταβατική) που έλαβαν ως Ευρωβουλευτές της Ελλάδας από την Ευρωπαϊκή Ένωση, κατ' εφαρμογή της απόφασης 2005/684/ΕΚ, ως φορολογητέο εισόδημα, δύνανται να υποβάλλουν στις Δ.Ο.Υ., τροποποιητικές δηλώσεις, για τα φορολογικά έτη για τα οποία δεν έχει παρέλθει η κατά τα ανωτέρω αναφερόμενη προθεσμία για την υποβολή τους και αντιστοίχως δεν έχει παραγραφεί η αξίωσή τους για την επιστροφή του αχρεωστήτως καταβληθέντος φόρου. Οι τροποποιητικές αυτές δηλώσεις υποβάλλονται με τη συμπλήρωση των ποσών αυτών στους κωδικούς 781-782 της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων (έντυπο Ε1). Αντιστοίχως, στις περιπτώσεις για τις οποίες έχουν υποβληθεί τροποποιητικές δηλώσεις στις Δ.Ο.Υ. για τις οποίες η σχετική αξίωση επιστροφής δεν έχει υποκύψει σε παραγραφή και δεν έχουν ακόμα εκκαθαρισθεί ή έχει υποβληθεί δήλωση με επιφύλαξη ως προς τη φορολόγηση των ανωτέρω ποσών η οποία δεν έχει απορριφθεί ρητά, οι δηλώσεις αυτές εκκαθαρίζονται

με τη μεταφορά των ποσών αυτών από τους κωδικούς 389-390 στους κωδικούς 781-782 του εντύπου Ε1.

5. Οι κατά τα ανωτέρω αναφερόμενες τροποποιητικές δηλώσεις εκκαθαρίζονται αμελλητί. Επισημαίνεται ότι για τις δηλώσεις που θα υποβληθούν μέχρι το τέλος του έτους 2023 για το φορολογικό έτος 2017, το σχετικό δικαίωμα για την επιστροφή του αχρεωστήτως καταβληθέντος φόρου παραγράφεται στο τέλος του έτους 2024. Για τις περιπτώσεις που έχει υποβληθεί για το φορολογικό έτος 2016, τροποποιητική δήλωση εντός του έτους 2022, στην οποία τα ποσά αυτά αναγράφηκαν στους κωδικούς 389-390 και υποβληθεί εντός του έτους 2023 νέα τροποποιητική δήλωση, στην οποία τα ποσά αναγράφονται στους κωδικούς 781-782, το σχετικό δικαίωμα για την επιστροφή του αχρεωστήτως καταβληθέντος φόρου παραγράφεται σε κάθε περίπτωση στο τέλος του έτους 2023.

6. Επισημαίνεται ότι για τα φορολογικά έτη 2022 και επόμενα, κατά τα αναφερόμενα στην παρ. 2 της παρούσας, τα υπόψη ποσά υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος και αναγράφονται στους κωδικούς 389-390 του εντύπου Ε1 της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, επιλέγοντας ως χώρα προέλευσης, τη χώρα προσωρινής διαμονής κατά τον χρόνο άσκησης των καθηκόντων του Ευρωβουλευτή. Αντίστοιχα, το ποσό του φόρου που καταβλήθηκε υπέρ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου συμπληρώνεται στους κωδικούς 651-652 του ως άνω εντύπου, με επιλογή της ένδειξης «Λοιπές περιπτώσεις» (σχετ. Α. 1042/2023 απόφαση Διοικητή ΑΑΔΕ, Β 2121), προκειμένου να πιστωθεί σύμφωνα με το άρθρο 9 του ΚΦΕ και να τηρείται η προϋπόθεση της παρ. 3 του άρθρου 12 της απόφασης 2005/684/ΕΚ περί αποφυγής διπλής φορολόγησης.

**Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΤΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗΣ ΑΡΧΗΣ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ**

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΙΤΣΙΛΗΣ

I. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΓΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

1. Αποδέκτες Πίνακα Γ
2. Διεύθυνση Στρατηγικής Τεχνολογιών Πληροφορικής (για ανάρτηση στην Ηλεκτρονική Βιβλιοθήκη)

II. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΓΙΑ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Γραφείο Υπουργού Οικονομικών
2. Γραφείο Υφυπουργού Οικονομικών
3. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Φορολογικής Πολιτικής και Δημόσιας Περιουσίας
4. Αποδέκτες Πινάκων Α΄ , (πλην της περίπτωσης 6 των Αποδεκτών για Εσωτερική Διανομή), Β, Ζ , Η΄ , Θ΄ , Ι΄
5. Γενική Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης:
6. Διεύθυνση Επιχειρησιακών Διαδικασιών (Υποδ/νση Α΄ , Τμήμα Α΄)
7. Διεύθυνση Ανάπτυξης Φορολογικών Εφαρμογών (Τμήμα Α΄)

III. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

1. Γραφείο Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων
2. Γραφείο κ. Γενικού Διευθυντή Φορολογίας
3. Προϊσταμένους των Γενικών Διευθύνσεων της ΑΑΔΕ
4. Διεύθυνση Εφαρμογής Άμεσης Φορολογίας – Τμήμα Α΄
5. Διεύθυνση Νομικής Υποστήριξης της ΑΑΔΕ
6. Αυτοτελές Τμήμα Συντονισμού Μεταρρυθμιστικών Δράσεων και Επικοινωνίας